

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

PEADIREKTORI ASETÄITJA

Otsus

Tallinn

08.05.2006 nr.20-L

Eesti Geneeriliste Ravimite Liidu (EGRAL) tegevuse suhtes 16.05.2005 alustatud konkurentsiolukorra analüüsi lõpetamise kohta.

1. HALDUSMENETLUSE ALUSTAMINE

16.05.2005 laekus Konkurentsiametisse OÜ Parimex Invest poolt saadetud teavituse võimalikust konkurentsiseaduse (KonkS) rikkumisest Eesti Geneeriliste Ravimite Liitu (edaspidi EGRAL) kuuluvate ja omavahel konkureerivate ravimitootjate poolt. Teavituse esitaja väitel on EGRAL-i liikmetest ravimitootjad ühtlustanud kauplemistingimused osäühingu Parimex Invest suhtes ning asunud ühtlustama kauplemistingimusi kõigile apteegikettidele ning ka ravimite hulgimüüjatele antavate allahindluste osas. Lisaks vahetavad EGRAL-i liikmeskonda kuuluvad ravimitootjad omavahel äriteavet kauplemistingimuste kohta ravimite hulgimüüjate ja jaemüüjatega.

Teavituse esitaja väidab, et 2005. aasta märtsis teatasid neli EGRAL-i liiget pärast pikaajalisi läbirääkimisi lühikese (7 päeva pikkuse) ajaperioodi jooksul, et nad ei sõlmi turundusteenuste osutamise lepinguid (edaspidi turundusteenuste lepinguid) osäühinguga Parimex Invest. Sarnaselt käitusid ka EGRAL-isse mittekuuluvad Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaal ja GlaxoSmithKline Eesti OÜ. Teavituse esitaja väitel oli sellise üheaegse käitumise põhjuseks EGRAL liikmete koosolekul vastu võetud otsus, ühiselt mitte sõlmida turundusteenuse lepinguid OÜ-ga Parimex Invest.

Samuti otsustasid EGRAL-i liikmed samal koosolekul kehtestada ühised allahindluste määrad OÜ Parimex Invest struktuuri kuuluvatele apteekidele ning kutsuda tungivalt üles ka teisi ravimitootjaid sellisele koordineeritud tegevusele.

Tulenevalt teavituse sisust ning vastavalt KonkS § 54 lg-le 1, palus OÜ Parimex Invest Konkurentsiametil teostada riiklikku järelevalvet konkurentsiseaduse täitmise üle.

2. HALDUSMENETLUSE SISU

Haldusmenetluse eesmärgiks oli kontrollida Eesti Geneeriliste Ravimite Liitu kuuluvate ravimitootjatest ettevõtjate ning GlaxoSmithKline Eesti OÜ ja Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaali tegevuse vastavust konkurentsiseaduse § 4 lg 1 p-le 1 ja p-le 4.

3. MENETLUSOSALISED

Taotluse esitaja: OÜ Parimex Invest

Asukoht: Pärnu maantee 139C, Tallinn

Registrikood: 10251720

Tegevusalad: OÜ Parimex Invest on ravimite hulгимütaja AS Magnum Medical tütarettevõtja, kes koordineerib 58 apteegi tööd üle Eesti. OÜ Parimex Invest osutab ravimitootjatele tasuta turundusteenuseid, et edendada tootja toodete müüki apteekides.

Haldusakti adreassaadid:

MTÜ Eesti Geneeriliste Ravimite Liit

Asukoht: Põllu 89b, Tallinn

Registrikood: 80172287

Tegevusalad: Geneeriliste ravimite tootjate ühishuvide kaitsmine ning geneerilise printsiibi alusel töötavate ravimifirmade seisukohtade tugevdamine ravimiturul ja Eesti ühiskonnas, avalikkuse objektiivne informeerimine geneerilistest ravimitest.

OÜ Centralpharma Communications

Asukoht: J.Poska 51a, Tallinn

Registrikood: 10640025

Tootja esindaja: OÜ Centralpharma Communications on rahvusvahelise geneeriliste ravimite tootja Alpharma Inc. Eesti esindaja.

Tegevusalad: Ravimifirmade esindamine, ravimite ja muude tervishoiutoodete turustamine ja reklaami korraldamine, ravimifirmade ravimite ja tervishoiutoodetega seonduvate kauba ja teenindusmärkide ning patentide registreerimise korraldamine, konsultatsiooniteenused ravimifirmadele.

KRKA, d.d., Novo Mesto Eesti filiaal

Asukoht: Vallikraavi 2, Tartu

Registrikood: 10018194

Tootja esindaja: KRKA, d.d., Novo Mesto Eesti filiaal on Sloveenia geneerilisi ravimeid tootva kontserni KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo Mesto Eesti esindaja.

Tegevusalad: Abi osutamine kaubanduslepingute sõlmimisel Ettevõtte ja toodangu promotsioon Eesti Vabariigi territooriumil, sõlmitud lepingute täitmise järele valvamine ja turu-uuringud.

AS Nycomed SEFA

Asukoht: Jaama 55b, Põlva

Registrikood: 10323690

Tegevusalad: Ravimite ja muude farmatseutiliste preparaatide tootmine, diagnostikumide tootmine, nahahooldusvahendite tootmine, ravimite ja muude farmatseutiliste toodete, diagnostikumide ning nahahooldusvahendite turustamine ja konverentside korraldamine

AS PMS Tallinn

Asukoht: Salve 2c, Tallinn

Registrikood: 10652117

Tootja esindaja: AS PMS Tallinn on rahvusvahelise geneeriliste ravimite tootja Ratiopharm GmbH kontserni esindaja Eestis

Tegevusalad: Turundusteenused, kaubandustegevusega seotud tegevus, sealhulgas jae- ja hulgimüük

Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Reszvenytarsasag Eesti filiaal

Asukoht: Kitsas 8, Tartu

Registrikood: 10039753

Tootja esindaja: Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Reszvenytarsasag Eesti filiaal on samanimelise Ungari päritolu ravimitootja esindaja Eestis

Tegevusalad: Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Reszvenytarsasag poolt toodetud ravimite müümisega ja tarbimisega seotud info vahetus, reklaamitegevus, ravimesindajate töö koordineerimine

Mepha Baltic Eesti filiaal

Asukoht: Riia 130, Tartu

Registrikood:

Tootja esindaja: Mepha Baltic Eesti filiaal on Šveitsi ravimitootja Mepha Ltd. Eesti esindaja

Tegevusalad: farmaatsiatoodete ja muude toodete turustamine.

PAS Grindeks Eesti filiaal

Asukoht: Tondi 33, Tallinn

Registrikood: 11025925

Tootja esindaja: PAS Grindeks Eesti filiaal on Läti ravimitootja PAS Grindeks esindaja Eestis

Tegevusalad: äriühingu toodete müügi edendamine ja koordineerimine, äriühingu toodete registreerimine, turuandmete töötlemine. Kuulub samasse kontserni AS Tallinna Farmaatsiatehasega.

Zentiva International a.s. Eesti filiaal

Asukoht: Soola 8, Tartu

Registrikood: 10987094

Tootja esindaja: Zentiva International a.s. Eesti filiaal on Slovakkia ravimitootja Zentiva International a.s. esindaja Eestis

Tegevusalad: farmaatsiatoodete ja muude toodete turustamine, reklaamimine, müügi edendamine ja registreerimine

Berlin-Chemie Menarini Baltic Eesti filiaal

Asukoht: Suurtüki 1/Laboratooriumi 18, Tallinn

Registrikood: 10477921

Tootja esindaja: UAB Berlin-Chemie Menarini Baltic Eesti esindaja, kes kuulub omakorda Saksa-Itaalia päritolu ravimitootja Menarini kontserni

Tegevusalad: ravimite tutvustamine, reklaam ja sellega seotud tegevus

Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaal

Asukoht: Pirita tee 20, Tallinn

Tootja esindaja: Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaal on maailma suurima ravimitootja Pfizer inc. Eesti esindaja.

Registrikood: 11037822

Tegevusalad: toodete registreerimine Eestis, turu-uuringute ja ülevaadete koostamine

GlaxoSmithKline Eesti OÜ

Asukoht: Pärnu mnt 67a, Tallinn

Registrikood: 10263321

Tootja esindaja: GlaxoSmithKline Eesti OÜ rahvusvahelise ravimikontserni GlaxoSmithKline Eesti esindaja.

Tegevusalad: ravimite ja tervishoiutoodete hulgimüük ja turundus

4. FAKTILISED ASJAOLUD JA TÕENDID

03.06.2005 andis Konkurentsiametis seletusi EGRAL-i kommunikatsioonijuht Risto Kukk. Menetlustoimingu tulemusena selgusid alljärgnevad asjaolud.

EGRAL ühendab ühetüübilisi analoogravimeid tootvaid firmasid, tegeledes informatsiooni vahetamise ja kaasaraäkimisega ravimipoliitikas, kuna üksikettevõtja tasandil on raske suhelda erinevate ametiasutustega. EGRAL-i liikmete kokkutulekud toimuvad vastavalt vajadusele, kindel reglement puudub.

Viimane üldkoosolek leidis aset 10. veebruaril 2005. aastal, kust võtsid osa kõik EGRAL-i liikmed. Koosviibimise põhiteemaks oli uue ravimiseaduse jõustumisega 1. märtsil kaasnevad muutused, eriti temaatika, mis puudutas ravimiseaduse (edaspidi RavS) § 86 lg-t 9. Kokkutulekul arutati apteekide ja ravimitootjate omavahelisi suhteid ning küsimust, kas OÜ Parimex Invest ja Apteekide Koostöö AS poolt pakutavad turundusteenuste lepingud on vastuolus RavS § 86 lg-ga 9. Üldkoosolekul otsustati pöörduda Raviameti ja Konkurentsiameti poole, kuna liikmetel oli tekkinud kahtlusi, et turundusteenuste puhul on tegemist ka konkurentsiseaduse rikkumisega. Ametlikku avaldust EGRAL Konkurentsiametile ei edastanud, kuid leidis aset Konkurentsiameti esindajate ja EGRAL-i esindajate kohtumine.

28.03.2005 toimus Ravimiameti korraldatud ravimireklaami alane seminar, kus muuhulgas käsitleti ravimiseaduse § 86 lg 9 tõlgendamist. Ravimiameti peadirektori asetäitja Alar Irs tõi seminaril prioriteedina välja apteekide ravimivaliku ja apteekri soovitude rahaga mõjutamise lõpetamise. Samal seminaril käsitles ravimiseaduse § 86 lg 9 tõlgendamist ka vandeadvokaat Ants Nõmper, kes mainis, et nimetatud sättega tuleb koos vaadelda ka KarS §-e 293-298.

Seminari lõpus toimunud vestlusel ütles Ravimiameti esindaja, et nad tegelevad tõsiselt probleemiga seoses RavS § 86 lg 9 ja Parimex Invest OÜ ja Apteekide Koostöö AS turundusteenuste lepingute mittevastavusest. Kuna seminarist võtsid osa lisaks EGRAL-i liikmetele ka sinna mittekuuluvate ravimitootjate esindajaid, siis sai nimetatud teave teatavaks ravimitootjate laiemale ringile.

EGRAL-i liikmed on arutanud allahindluste kehtestamise osas temaatikat, kuidas jõuaksid tootjate allhindlused paremini patsiendini ehk valdkonna seadusandliku reguleerimisega seotud küsimusi. EGRAL-i liikmed ei ole arutlenud teemadel, mis puudutavad allahindluse määrade ühtlustamist jaemüügiketidele. Lisaks andis Risto Kukk Konkurentsiametile üle EGRAL-i kirja Ravimiametile 23.02.2005 ning Ravimiameti 22.03.2005 vastuse nimetatud kirjale.

30.06.2005 saatis Konkurentsiamet teabenõude nr 2-01.10/570 Ravimiametile, kus paluti Ravimiametil edastada Konkurentsiametile kirjavahetus OÜ-ga Parimex Invest, mis puudutab nimetatud äriühingu poolt pakutavate turundusteenuste kooskõla ravimiseadusega.

06.07.2005 ja 14.07.2005 saabunud vastustes nr 2-01.10/570 edastas Ravimiamet kinnitatud koopiaid turundusteenuste vastavust ravimiseadusele puudutavast kirjavahetusest Eesti Geneeriliste Ravimite Liiduga ning AS-i Magnum Medical esindava advokaadibürooga Ots & Co.

11.07.2005, 12.07.2005 ja 19.07.2005 saatis Konkurentsiamet teabenõuded EGRAL-i liikmetest ravimitootjate esindajatele Eestis. Teabenõudes sooviti teavet tootjate turuosade suurusest Eesti humaanravimite müügiturul ning teavet, kas EGRAL-i liikmed on ühtlustanud kauplemistingimusi ravimite hulgimüüjate ja jaemüüjate suhtes. Samuti paluti esitada Konkurentsiametile koopiaid tootjate lepingutest ravimite hulgimüüjate ning jaemüüjatega.

08.08.2005 saabunud vastuses nr.2-04.10/617 teatas Mepha Baltic Eesti filiaal alljärgnevat.

Filiaali juhataja proua Signe Tamm'ele teadaolevalt ei ole EGRAL-i liikmed omavahel arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist ravimite hulgimüüjate ja apteekide või apteegiketide suhtes. Seoses OÜ Parimex Invest poolt pakutavate turundusteenuste lepingutega on ühiselt arutatud eelnimetatud lepingu vastavust RavS § 86 lg-le 9.

Mepha Baltic Eesti filiaali ja OÜ Parimex Invest vahel kehtis turundusteenuste leping, kuid alates 1. märtsist, seoses uue ravimiseaduse jõustumisega, leping lõpetati.

01.09.2005 saabunud vastuses nr. 2-04.10/597 teatas Berlin-Chemie Menarini Eesti filiaal alljärgnevat.

Berlin-Chemie Menarini Eesti filiaal keeldus OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingut sõlmimast seoses selle vastuoluga RavS § 86 lg-ga 9, lepingu seaduslikkust on arutatud ka EGRAL-i liikmete vahel.

EGRAL-i liikmed ei ole arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist ravimite hulгимүүjate, apteekide ja apteegikettide suhtes. EGRAL-i liikmed vahetavad omavahel teavet, mis on seotud ravimipoliitiliste eesmärkide edendamise ja toetamisega ning koostööga riigi ja eraorganisatsioonidega.

Läbirääkimised turundusteenuste lepingu sõlmimiseks algasid 2005. aasta jaanuaris AS Magnum Medical Pärnu maantee kontoris ning lõppesid seoses 1. märtsil 2005 jõustunud ravimiseadusega, lepingu sõlmimiseni pooled ei jõudnud. Pärast Ravimiametist saabunud kirja, et taolised lepingud on ravimiseadusega vastuolus ja seega kõigile tootjatele võrdselt keelu all, lõppesid läbirääkimised ilma turundusteenuste lepingut sõlmimata. Berlin-Chemie Menarini teavitas OÜ-d Parimex Invest oma soovist mitte sõlmida turundusteenuste lepingut 2005. aasta märtsi alguses telefoni teel.

02.08.2005 saabunud vastuses nr. 2-04.10/602 teatas Zentiva International a.s Eesti filiaal (edaspidi Zentiva) alljärgnevat.

EGRAL-i liikmed ei ole omavahel arutanud kauplemistingimuste ühtlustamise temaatikat, kuid on arutanud võimaluste üle, kuidas oleks seadusandlikult võimalik viia patsientideni ravimitootjate poolt tehtavad allahindlused, mida praegu tehakse hulгимүүgifirmadele. Lisaks on Zentiva esindaja juuresolekul EGRAL-i koosviibimistel vahetatud tööjõu arvu kajastavat informatsiooni (ravimiesindajad, müügiühid jne.), arutatud ravimite turundustavade koodeksit ning uue ravimiseaduse rakendamist praktikas. EGRAL-i liikmed on omavahel arutanud OÜ Parimex Invest turundusteenuste lepingute seaduslikkust vastavalt uuele ravimiseadusele ning Ravimiameti seisukohast on need lepingud ebaseaduslikud.

[...].

03.08.2005 saabunud vastuses nr. 2-04.10/602 teatas PAS Grindeks Eesti filiaal alljärgnevat.

EGRAL-i liikmed ei ole omavahel arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist ravimite hulгимүүjate, apteekide ega apteegikettide suhtes. Seoses OÜ Parimex Invest poolt pakutava turundusteenustega, on EGRAL-i liikmed arutanud nimetatud lepingu

võimalikku vastuolu RavS § 86 lg-ga 9 ning seoses eeltooduga esitati arupärimine ka Ravimiametile. Äriteavet EGRAL-i liikmed omavahel ei vaheta.

PAS Grindeks Eesti filiaal ei ole sõlminud turundusteenuste lepingut OÜ-ga Parimex Invest ning seda ei ole esitatud tingimuste puhul kavas ka sõlmida. 12. jaanuaril 2005 saatis OÜ Parimex Invest juhatuse liige Kadri Tammepuu PAS Grindeks Eesti filiaali juhataja Karmo Kalda'le e-kirja, koos sellele lisatud OÜ Parimex Invest turundusteenuste lepingu põhjaga. 13.01.2005 saatis Karmo Kalda OÜ-le Parimex Invest nimetatud lepingu tingimuste kohta täpsustavaid küsimusi, millele hilisemaid omavahelisi kontakte ei järgnenud.

09.08.2005 saabunud vastuses teatas KRKA, d.d., Novo Mesto Slovenia (edaspidi KRKA) Eesti filiaal alljärgnevat.

EGRAL-i liikmed ei ole omavahel arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist ravimite hulgimüüjate, apteekide ega apteegikettide suhtes. Arutatud on teemadel, mis puudutavad hulgimüüjatele pakutavate soodustuste jõudmist lõpptarbijani ning OÜ Parimex Invest poolt pakutavate turundusteenuste vajalikkust ravimite esitluses. EGRAL-i liikmed vahetavad omavahel informatsiooni, mis puudutab geneeriliste ja originaalravimite müügi osakaalu Eesti ravimiturul vastavalt Ravimiameti poolt avalikustatud ravimistatistikale.

Kuna KRKA Eesti filiaali asemel sõlmib sääraseid koostöölepinguid emafirma, siis OÜ Parimex Invest KRKA Eesti filiaali juhatajale otsest ettepanekut turundusteenuste lepingu sõlmimiseks ei esitanud.

03.08.2005 saabunud vastuses nr 2-04.10/597 teatas Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Reszvenytarsasag Eesti filiaal (edaspidi Richter Gedeon) alljärgnevat.

EGRAL-i liikmed ei ole omavahel arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist ravimite hulgimüüjate ja apteekide või apteegikettide suhtes. EGRAL-i liikmed on omavahel arutanud uuest ravimiseadusest tulenevat olukorda, et mitte sõlmida seadusega vastuolus olevaid turundusteenuste lepinguid ning avalikustatud ravimite müügistatistikast tulenevat informatsiooni.

Richter Gedeon toetas EGRAL-i algatust küsida õiguslikku hinnangut Apteekide Koostöö AS ja Parimex Invest OÜ turundusteenuste lepingute seaduslikkuse kohta.

[...].

Kohtumisel Apteekide Koostöö AS ja OÜ Parimex Invest juhatajatega konkreetset ettepanekut lepingu sõlmimiseks Richter Gedeon ei saanud.

Läbirääkimised OÜ-ga Parimex Invest olid sõbralikud, lähtudes pikaajalisest tulemuslikust koostööst. OÜ Parimex Invest juhataja Kadri Tammepuu rääkis uute lepingutingimuste väljatöötamisest, mis ei olnud selleks valmis, et nende üle pikemalt läbi rääkida. OÜ Parimex Invest ei soovinud pakkuda midagi ebaseaduslikku ja Richter Gedeon ei tahtnud vastu võtta ravimiseadusele mittevastavat lepingut.

09.08.2005 saabunud vastuses nr.2-04.10/602 teatas OÜ CentralPharma Communications alljärgnevat.

Alpharma esindajale teadaolevalt ei ole EGRAL-i liikmed omavahel arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist ravimite hulgimüüjate ja apteegikettide suhtes. Alpharma toodete osas ei ole Parimex Invest OÜ-ga lepinguid sõlmitud ja seoses sellega ei ole tema esindaja osalenud ka EGRAL-i vastavasisulistel koosolekutel. Samuti ei ole Alpharma esindajal täpset infot OÜ Parimex Invest poolt pakutava turundusteenuse kohta ning nimetatud lepingut ei ole plaanitud ka sõlmida, kuna ravimitootja Alpharma Inc. otsustas oma ravimite müügi Eesti turul lõpetada ning seega lõpetada oma liikmelisuse ka EGRAL-is.

Alpharma esindajad ei ole vahetanud EGRAL-i liikmetega äriteavet, arutlusel on olnud peamiselt üldiseid geneeriliste ravimite müügiga seonduvad küsimused ja geneerilisi ravimeid puudutav seadusandlus.

05.09.2005 saabunud vastuses nr. 2-04.10/597 teatas AS PMS Tallinn alljärgnevat.

Olles osalenud enamikel EGRAL-i koosolekuteist ei ole AS PMS Tallinn juhataja Merike Seer täheldanud, et EGRAL-i liikmed oleksid arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist kolmandate isikute suhtes, kuna EGRAL-i liikmete puhul on tegemist konkurentidega. Olles omavahel konkurendid ei ole äriteabe vahetamine liikmete huvides ega eesmärgiks. Arutlusel on üldist laadi asjaolud ja probleemid, näiteks seadused, eetikakoodeks jne. EGRAL-i liikmed on omavahel arutanud turundusteenuste lepingu seaduslikkust seoses uue ravimiseaduse jõustumisega.

Ratiopharm GmbH Eesti esindus ei ole keeldunud sõlmimast OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingut. Ratiopharmil oli soov turundusteenuste leping sõlmida, kuid 2005. aasta märtsis selgus, et taoline turundusteenuste leping on ebaseaduslik ning seetõttu osutus lepingu sõlmimine võimatuks.

Läbirääkimised AS PMS Tallinn ja OÜ Parimex Invest vahel turundusteenuste lepingu sõlmimiseks said alguse telefonikõnest, milles küsiti, kas AS PMS Tallinn omab turundusteenuste lepingut. Kuna lepingut polnud sõlmitud, saadeti AS PMS Tallinnale leping e-kirja teel 2005. aasta veebruari teisel poolel. Vahepeal kerkis esile seadusepunkti täpsustamise vajadus ning EGRAL-i liikmed tegid pöördumise Raviametile. Sel perioodil tundus ebaeetiline sõlmida leping, mis suure tõenäosusega osutub kohe ebaseaduslikuks.

05.08.2005 saabunud vastuses nr. 2-04.10/597 teatas AS Nycomed Sefa alljärgnevat.

AS Nycomed Sefa juhatuse liikme Ants Nurk'ile teadolevatel andmetel ei ole EGRAL-i liikmed arutanud kauplemistingimuste ühtlustamist ravimite hulgimüüjatele ja apteegikettidele. Liikmed on arutanud apteegikettidega sõlmitud või sõlmimisel olevate lepingute seaduslikkust 1. märtsist vastuvõetud uue ravimiseaduse valguses. Lisaks

arutavad liikmed omavahel vastastikku huvipakkuvaid ravimiäri seotud küsimusi, kõige sagedamini seadustest tulenevaid muutusi ravimiturul ja äris (ravimite piirhinnad, ravimite kompenseerimise tingimused ja kord).

AS Nycomed Sefa oli alates 2004. aasta teisest pooltest teadlik, et OÜ Parimex Invest hakkab oma apteekides osutama turundusteenuseid. Lepingu põhja saatis OÜ Parimex Invest AS-le Nycomed Sefa e-kirja teel. Sisulisi läbirääkimisi lepingu sõlmimisele aga ei järgnenud ning AS Nycomed Sefa ei ole avaldanud valmisolekut sõlmida OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingut. Põhjusteks, miks Nycomed Sefa keeldus sõlmimast OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingut, oli ebaselgus sellist tüüpi lepingute seaduslikkuse osas ning suutmatus jõuda kokkuleppele lepingutingimustes. AS-le Nycomed Sefa ei olnud vastuvõetav OÜ Parimex Invest poolt turundusteenuste eest nõutav [...] apteekides.

OÜ-ga Parimex Invest läbirääkimisi lepingu sõlmimise teemal pole praktiliselt peetud, kuna ettepanek lepingu sõlmimiseks tuli ajal, mil seda tüüpi lepingute seaduslikkus oli parasjagu arutelul. Käsitletavad turundusteenused olid AS Nycomed Sefa jaoks väheatraktiivsed, mistõttu pole lepingut seniajani sõlmitud. AS Nycomed Sefa lõpetas turundusteenuste lepingud kõigi apteegikettidega 1. aprillil 2005 saadetud avaldusega, milles märgiti, et seoses 1. märtsist 2005 jõustunud ravimiseadusega, on sõlmitud turundusteenuste lepingud osutunud ravimiseadusega vastuolus olevateks, mille tõttu on tegemist tühise tehinguga, millel pole õiguslikke tagajärgi. Eraldi teatist uue lepingu sõlmimisest loobumiseks OÜ-ga Parimex Invest Ants Nurk'ile teadaolevalt välja ei saadetud.

[...].

13.09.2005 saatis Konkurentsiamet teabenõude GlaxoSmithKline Eesti OÜ-le ja Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaalile. Teabenõudes paluti teavet GlaxoSmithKline Eesti OÜ ja Pfizer Luxembourg SARL turuosade suurusest Eesti humaanravimite müügiturul, EGRAL-i ja nimetatud ravimitootjate vahelisest võimalikust äriteabe vahetamisest ning põhjustest, miks GlaxoSmithKline Eesti OÜ ja Pfizer Luxembourg SARL keeldusid OÜ-ga Parimex Invest sõlmimast turundusteenuste lepingut.

27.09.2005 saabunud vastuses 2-04.10/765 teatas GlaxoSmithKline Eesti OÜ alljärgnevat.

GlaxoSmithKline Eesti OÜ suhtleb igapäevaselt MTÜ-ga Rahvusvaheliste Ravimitootjate Liit Eestis (RRLE) ning nimetatud MTÜ suhtleb EGRAL-iga üldistes ravimipoliitilistes küsimustes, milles Rahvusvaheliste Ravimitootjate Liidu ja EGRAL-i huvid kattuvad. GlaxoSmithKline Eesti OÜ on oma majandustegevuses ja otsustustes iseseisev ning ei sõltu oma tegevuses teistest juriidilistest isikutest. Ka ei vaheta GlaxoSmithKline EGRAL-iga informatsiooni oma majandustegevuse ja ärisaladuste kohta.

2005. aasta 2. jaanuaril sõlmisid OÜ Parimex Invest ja GlaxoSmithKline Eesti OÜ turundusteenuste lepingu, mis oleks kehtinud 31. detsembrini 2005.

GlaxoSmithKline Eesti OÜ jaoks tulenes Parimex Invest OÜ-ga lepingu ülesütlemise vajadus 1. märtsil 2005 jõustunud ravimiseadusest, mis seadis kahtluse alla sellisel kujul turundusteenuste ostmise ja osutamise seaduslikkuse. GlaxoSmithKline Eesti OÜ peab mainima, et kuna ravimiseaduse antud hetkel kehtivas redaktsioonis vastuvõtmine tuli GlaxoSmithKline Eesti OÜ-le sarnaselt teiste ravimitootjatega üllatusena, oli ta vahetult enne ja pärast seaduse jõustumist teadmatuses Parimex Invest OÜ-ga sõlmitud lepingu õigusliku kehtivuse osas ning nagu ilmnis hiljem, olid samas olukorras ka teised ravimitootjad.

Pärast teenindava advokaadibürooga konsulteerimist edastas GlaxoSmithKline Eesti OÜ OÜ-le Parimex Invest 31. märtsil 2005 kirja, milles avaldas, et ei maksa alates 1. märtsist 2005 OÜ-le Parimex Invest ravimite müügi turundusteenuste osutamise eest tasu ning ütleb lepingu korraliselt üles alates 1. juulist 2005 seoses vääramatu jõuga. Nimetatud kiri oli lisatud ka teabenõude vastusele.

GlaxoSmithKline Eesti OÜ juhtis Konkurentsiameti tähelepanu faktil, et Sotsiaalministeeriumi ja Ravimiameti initsiatiivil korraldati ravimite müügiloa hoidjatele ja ravimikaubandusega tegelejatele 21. veebruaril 2005. aastal Tartu Ülikooli Raamatukogus ja 28. märtsil 2005. aastal hotelli Viru Konverentsikeskuses seminarid ravimireklaami võimalikkuse teemal. Ravimiameti esindajad (eelkõige peadirektori asetäitja hr Alar Irs) on rõhutanud nii kõigil viimastel kokkusaamistel suuliselt kui ka kirjalikult möödapääsmatut vajadust öelda ravimitootjate ja apteegikettide vahel sõlmitud lepingud üles alates 1. märtsist 2005, kui seadusega vastuolus olevad. Kuna sel ajal toimus eeltöö Rahvusvaheliste Ravimitootjate Liidu ja EGRAL-i ühise turundusalase eetikakoodeksi valmimise nimel, edastaski EGRAL Rahvusvaheliste Ravimitootjate Liidule Ravimiameti 22. märtsi 2005 kirja nr JUH-7/491.

05.10.2005 saabunud teabenõude vastuses nr. 2-04.10/765 teatas Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaal alljärgnevat.

Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaal ei ole Konkurentsiameti järelpäringus välja toodud teemal EGRAL-iga kontaktis olnud ega teavet vahetanud. EGRAL-iga ja tema liikmetega ei ole vahetatud ega vahetata ka muud äriteavet.

[...].

27.09.2005 andis Konkurentsiametis seletusi OÜ Parimex Invest juhatuse liige Kadri Tammepuu. Menetlustoimingu tulemusena selgusid alljärgnevad asjaolud.

Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaal ning GlaxoSmithKline Eesti OÜ teatasid oma soovist keelduda OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingu sõlmimisest 2005. aasta märtsis, samal ajaperioodil mil EGRAL-i liikmed. GlaxoSmithKline Eesti OÜ teatas lepingu mittesõlmimisest e-kirja teel.

AS Nycomed Sefa, Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Resvenytarsasag Eesti filiaal, Ratiopharm GmbH (Eesti esindaja AS PMS Tallinn) ning Berlin-Chemie Menarini Baltic Eesti filiaal varasemalt väljendatud soov sõlmida OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepinguid avaldus varasematel kohtumistel ning arutlustel nimetatud ettevõtjatele saadetud lepingu põhjade osas. OÜ Parimex Invest oli mitu kuud tootjatega läbi rääkinud, poolte soovil oli lepingutesse tehtud ka muudatusi. 2005. aasta märtsis sai Parimex Invest OÜ teada, et nimetatud neli EGRAL-isse kuuluvat ravimitootjat ei soovi turundusteenuste lepingut sõlmida.

EGRAL-i liikmetest ravimitootjad ei ole sõlminud kokkuleppeid Parimex Invest OÜ-ga ega andnud ka allahindlusi ravimite müügi osas. Pärast Konkurentsiametile 12.05.2005 saadetud teavituse saatmist lõppesid EGRAL-i liikmete poolsed surveavaldused Parimex Invest OÜ suhtes. Samuti pole käesoleval hetkel alust arvata, et EGRAL-i poolt hulгимүүjatele antavad allahindlused peaks ühtlustuma.

EGRAL-i liikmete koosolekul vastu võetud otsust, ühiselt mitte sõlmida turundusteenuste lepinguid OÜ-ga Parimex Invest väljendas väga selgelt Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Resvenytarsasag Eesti Filiaali juhataja ning EGRAL-i juhatuse esimees härra Istvan Ban AS Magnum Medical ruumides aset leidnud omavahelisi koostöösuhteid püüduvataval kohtumisel. Härra Ban'i väitel tundus EGRAL-i liikmetele, et OÜ Parimex Invest poolt pakutav turundusteenuste leping ei ole kooskõlas ravimiseaduse § 86 lg-ga 9. Kadri Tammepuu arvates oli nimetatud väide esitatud ettekäändena, kuna OÜ Parimex Invest oli varasemalt tellinud advokaadibüroo Raidla & Partnerid vandeadvokaat Ants Nõmperilt õigusliku arvamuse, väljastatud 07.04.2005, milles jõuti järeldusele, et OÜ Parimex Invest poolt pakutavad turundusteenuste lepingud ei ole vastuolus RavS § 86 lg-ga 9. EGRAL-i liikmed olid nimetatud õigusliku arvamuse olemasolust teadlikud.

2005. aasta märtsi lõpul teatas [...], et temale oli helistanud EGRAL-i kommunikatsioonijuht Risto Kukk ning ähvardanud, et OÜ-ga Parimex Invest ei tohi sõlmida turundusteenuste lepingut ning lubas vastasel korral esitada kaebuse Ravimiametisse. Samuti on AS Nycomed SEFA müügi- ja turundusjuht proua Julia Silchenko Kardi Tammepuule teadaolevalt olnud ühenduses Pharma Nord SIA Eesti filiaaliga, eesmärgiga kontrollida, ega nimetatud ravimitootja pole sõlminud turundusteenuste lepingut OÜ-ga Parimex Invest.

Praegusel hetkel ei ole Parimex Invest OÜ-l ainsatki kehtivat turundusteenuste lepingut EGRAL-i liikmetega. Mõningate EGRAL-i liikmetega [...] on OÜ Parimex Invest arutanud tulevast koostööd, kuid turundusteenuste lepingute sõlmimiseni pole veel jõutud. Positiivsemaid signaale on tulnud ning nimetatud ettevõtjad on valmis koostöövõimalustes läbi rääkima.

2005. aasta 1. märtsil lõpetati turundusteenuste leping Mepha Baltic Eesti filiaali ja OÜ Parimex Invest vahel esmanimetatu ettepanekul ja poolte kokkuleppel. Läbirääkimised lepingu lõpetamiseks toimusid 2005. aasta märtsi jooksul.

17.11.2005 andis Konkurentsiametis asja kohta selgitusi EGRAL-i juhatuse esimees ja Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Reszvenytarsasag Eesti filiaali juhataja Istvan Ban. Menetlustoimingu tulemusena tuvastati alljärgnevad asjaolud.

OÜ Parimex Invest ja Richter Gedeoni vahel pole kunagi olnud sõlmitud turundusteenuste lepingut.

[...].

Oktoobris 2004 teavitas OÜ Parimex Invest, et oleks vajalik laiendada sõlmitud turundusteenuste lepingut Apteekide Koostöö AS-ga ka Parimex Invest OÜ struktuuri kuuluvate apteekide suhtes. Ettepanekut OÜ Parimex Invest poolt turundusteenuste lepingu sõlmimiseks ei tehtud ja läbirääkimisi lepingu sõlmimiseks aset ei leidnud, seega ei ole Richter Gedeon OÜ-le Parimex Invest teatanud, et ei soovi nimetatud ettevõtjaga turundusteenuse lepingut sõlmida. Konkreetsete läbirääkimiste asemel leidis aset kahepoolne infovahetus, kus Richter Gedeon avaldas seisukoha, et ta on nõus sõlmida turundusteenuste lepingut, kuid nimetatud leping peab olema kooskõlas kehtiva õigusega. Uue ravimiseaduse tulekul ei soovinud Richter Gedeon sõlmida turundusteenuste lepingut ei OÜ-ga Parimex Invest ega ka Apteekide Koostöö AS-ga, arvestades nimetatud ettevõtjate poolt osutatavate turundusteenuste vastuolu ravimiseadusega. Koosviibimisel märtsis-aprillis 2005 AS Magnum Medical ruumides Tallinnas küsis Istvan Ban Kadri Tammepuult, kui kaugel on turundusteenuste lepingu uute tingimuste väljatöötamine, millele vastati, et seoses vajadusega teostada uute lepingutingimuste juriidilist analüüsi pole võimalik turundusteenuste lepinguid ravimitootjatele pakkuda.

EGRAL-il pole toimunud koosolekuid, kus oleks arutletud EGRAL-i liikmete ja OÜ Parimex Invest vaheliste turundusteenuste lepingute sõlmimist. Leidis aset 2-3 koosolekut, kus lisaks teistele teemadele arutati ka turundusteenuste lepingutega seonduvat. Koosolekutel leidsid liikmed, et turundusteenuste lepingud kõigi säärast teenust pakkuvate ettevõtjatega on alates 1. märtsist 2005 ebaseaduslikud ning pole EGRAL-i liikmetele ka majanduslikult kasulikud.

Ühiste allahindlustega seonduvat pole arutatud, kuna firmadel on erinevat tüüpi ravimid (käsimüügiravimid ja retseptiravimid) ning liikmetest ettevõtjate ärihuvid on vägagi erinevad. EGRAL-i liikmed ei vaheta omavahel informatsiooni, mis ei kuulu avalikustamisele. Vahetatakse tehnilist laadi teavet, näiteks kolmekeelsete pakendite kasutamise seonduvat.

Istvan Ban on teadlik OÜ Parimex Invest poolt tellitud õiguslikust arvamusest turundusteenuste lepingu seaduslikkuse kohta, kuid pole nimetatud dokumendiga tutvunud ning OÜ Parimex Invest pole talle seda ka esitanud.

Teiste ravimitootjate ja neid ühendavate organisatsioonidega ei näinud EGRAL vajadust turundusteenuste seaduslikkuse osas kontakteeruda, kuid sellest oli juttu üldise infovahetuse käigus.

23.11.2005 andis AS PMS Tallinn ruumides Salve 2C Tallinn seletusi Ratiopharm GmbH Eesti esindaja AS PMS Tallinn juhatuse liige Merike Seer. Menetlustoimingu tulemusena selgusid alljärgnevad asjaolud.

AS PMS Tallinn ja Apotheke kaubamärki kasutava apteegiketi vahel sõlmitud turundusteenuste leping kehtis perioodil 01.01.2004 kuni 31.12.2004. Varasematel aastatel jätkus leping pärast lepingus sätestatud perioodi lõppu edasi, kuni uue lepingu sõlmimiseni. Jaanuaris 2005 saatis Apteekide Koostöö AS uue lepingu ning Merike Seer tegi seoses nimetatud lepinguga järelepärimise Apotheke juhatusele, kuid vastust sellele ei saanud.

Veebruaris 2005 saatis OÜ Parimex Invest tutvumiseks oma turundusteenuste lepingu põhja, mille kohta esitas Merike Seer OÜ-le Parimex Invest täpsustavaid küsimusi seoses eesmärgiga saada lepingu inglisekeelne versioon ning sooviga teada, kas peab sõlmima eraldi turundusteenuste lepingud OÜ-ga Parimex Invest ja Apteekide Koostöö AS-ga. Läbirääkimisi OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingu sõlmimiseks ei peetud, samuti ei avaldanud AS PMS Tallinn otsust valmisolekut või vastuseisu turundusteenuste lepingu sõlmimiseks. Merike Seer ei ole teatanud OÜ-le Parimex Invest, et AS PMS Tallinn ei soovi nimetatud ettevõtjaga turundusteenuste lepingut sõlmida.

EGRAL-i liikmed on omavahel arutanud turundusteenuste lepingutega seonduvat juriidilisest aspektist lähtuvalt. EGRAL-i ühiseks seisukohaks sai kindlustunde saamine Ravimiametilt turundusteenuste lepingu seaduslikkuse osas. EGRAL-i liikmed ei olnud teadlikud erinevatele EGRAL-isse kuuluvatele ravimitootjatele OÜ Parimex Invest poolt pakutavate lepingutingimuste spetsiifisusest. Ainsaks EGRAL-i ühiseks ettevõtmiseks oli pöördumine Ravimiameti poole. Allahindlustega seonduvat temaatikat pole EGRAL-i liikmed omavahelistel koosolekutel puudutanud ega vaheta samuti omavahel informatsiooni ravimite müügitgevuse osas.

EGRAL-i liikmete maililisti kontrollimisel ei leitud kirjavahetust, mis sisaldanuks teavet, mis võimaldaks EGRAL-i liikmetel konkurentsiriskita vastu võtta nende majandustegevust puudutavaid otsuseid ja mida saaks pidada konkurentsi kahjustava teabe vahetamiseks konkurentsiseaduse § 4 lg 1 p 4 tähenduses. Tuvastati, et EGRAL-i liikmed on oma liikmete meililistis vahetanud teavet, mis puudutab apteegikettide ja nende valdusettevõtjate poolt pakutavate turundusteenuste osutamise õiguslikke aspekte ning võimalusi uue ravimiseaduse vastuvõtmisel seaduslikult käituda.

17.11.2005 peetud telefonivestluses [...] teatas eelnimetatud isik, et ta on kontakteerunud EGRAL-i kommunikatsioonijuhi Risto Kukk'ega seoses OÜ Parimex Invest poolt osutatavate turundusteenustega. [...] soovitas mainitud telefonivestluse käigus EGRAL-i ja OÜ Parimex Invest omavahelised erimeelsused lahendada ilma kõrvalisi ravimitootjaid nendesse kaasamata. [...] märkis, et Risto Kukk ei esitanud ähvardusi kaevata [...] tegevuse kohta Ravimiametisse juhul, kui nimetatud ettevõtja otsustaks sõlmida OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingu.

25.11.2005 teatas EGRAL-i kommunikatsioonijuht Risto Kukk oma kirjas nr. 2-01.10/996, et ta ei ole üles kutsunud erinevaid ravimitootjaid mitte sõlmima turundusteenuste lepinguid OÜ-ga Parimex Invest. Tootjad ise pöördusid Risto Kukk'e poole täpsema informatsiooni saamiseks pärast seda, kui EGRAL sai Raviameti hinnangu kõnealustele turundusteenuste lepingutele ning kui Raviameti poolt korraldatud seminaril see teema käsitlemist leidis. Seega olid Risto Kukk'e hinnangul kõik tootjad ise huvitatud leidmaks seaduslikke võimalusi turundusteenuste lepingute lõpetamiseks.

24.11.2005 saatis Konkurentsiamet teabenõude nr. 2-01.10/992 MTÜ-le Eesti Geneeriliste Ravimite Liit, milles paluti Konkurentsiametile edastada EGRAL-i koosolekute protokollid ajavahemikust 1. detsember 2004 kuni 1. aprill 2005.

6.12.2005 saabunud vastuses teatas EGRAL-i juhatuse esimees Istvan Ban alljärgnevat. Ajavahemikul 1. detsember kuni 1. aprill 2005 toimus kaks EGRAL-i koosolekut. EGRAL-i üldkoosolek toimus 3. detsembril 2004 Põlvas ja koosolek, kus käsitleti apteegikettide turundusteenuste lepingute vastavust ravimiseadustele, toimus 10. veebruaril 2005. Ametlikud protokollid on EGRAL-il olemas üldkoosolekute kohta, kui on vastu võetud otsused, mis on põhikirja järgi üldkoosoleku pädevuses. Ülejäänud koosolekute või kokkusaamiste kohta kirjutatakse memo, juhul kui on puudujaid või käsitletavate teemade hulk on nii suur, et vajab kirjalikku meeldetuletust. 10. veebruaril 2005 toimunud koosolekul osalesid kõik EGRAL-i liikmed ja selle koosoleku lõpuks võeti vastu üks konkreetne otsus: küsida kõnealuste turundusteenuste lepingute kohta hinnangut nii Konkurentsiametilt kui Raviametilt. Kuna EGRAL-i kommunikatsioonijuht võttis koosolekule järgneval päeval ühendust Konkurentsiametiga ja Raviametiga, leppides kokku kohtumised ja andes nende kohtumiste toimumisest ka EGRALi liikmetele teada, siis selle koosoleku memo koostamiseks puudus vajadus. Teabenõude vastusele oli lisatud 3. detsembri 2004 üldkoosoleku protokoll.

2.01.2006 saadetud kirjas teatas AS Nycomed Sefa Eesti müügi- ja turundusjuht Julia Silchenko, et infovahetus OÜ Parimex Invest ja AS Nycomed Sefa vahel seoses turundusteenuste lepingu sõlmimisega 2005. aastal, leidis aset telefoni teel, kuna vastavaid elektroonilisi ja kirjalikke ülestähendusi tema valduses ei ole. Julia Silchenko on kontakteerunud Pharma Nord SIA Eesti filiaali juhataja Katrin Pruus'iga telefoni teel ajavahemikul 20.-30. aprill 2005 eesmärgiga välja selgitada, kas nimetatud ettevõtjale on OÜ Parimex Invest poolt esitatud turundusteenuste lepingu projekt ning kas ettevõtja on vastava lepingu sõlminud. Antud informatsioon oli AS Nycomed Sefa tarbeks oluline seetõttu, et tootja Pharma Nord SIA on ühe teatud tootegrupi osas AS Nycomed SEFA otsene konkurent. Kuivõrd turundusteenuste lepingu omamine annab ravimitootjale apteegis konkurentsieelise, siis kõne eesmärk oli hinnata hetke konkurentsituatsiooni OÜ Parimex Invest uutel tingimustel sõlmitavate turundusteenuste lepingute valguses.

5. ÕIGUSLIK HINNANG

OÜ Parimex Invest esitatud teavituse alusel algatatud haldusmenetluse eesmärgiks oli kontrollida, kas Eesti Geneeriliste Ravimite Liit (EGRAL) ning tema liikmeks olevad ravimitootjatest ettevõtjad on rikkunud KonkS § 4 lg 1 p-s 1 ja p-s 4 sätestatud keeldu, ühtlustades kauplemistingimusi OÜ Parimex Invest ja ravimite hulgimüüjate suhtes ning vahetades omavahel äriteavet kauplemistingimuste kohta kolmandate isikutega.

KonkS § 4 lg 1 punktis 1 on sätestatud, et on keelatud konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevaheline kokkulepe, kooskõlastatud tegevus ja ettevõtjate ühenduse otsus millega määratakse otseselt või kaudselt kolmandate isikute suhtes kindlaks hinna- ja muid kauplemistingimusi, sealhulgas kauba hinna, tariifi, tasu, juurde-, alla- või mahahindluse, abonement-, lisa- või täiendava tasu, intressimäära, rendi või üüri määramine.

KonkS § 4 lg 1 punktis 4 on sätestatud, et on keelatud konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevaheline kokkulepe, kooskõlastatud tegevus ja ettevõtjate ühenduse otsus, sealhulgas konkurentsi kahjustava teabe vahetamine.

5.1 KAUBATURU MÄÄRATLUS

Konkurentsiseaduse § 3 lg-s 1 on sätestatud, et kaubaturg on hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Vastavalt RavS § 2 lg-le 1 on ravim igasugune aine või ainete kombinatsioon, mis on mõeldud haiguse või haigussümptomi vältimiseks, diagnoosimiseks, ravimiseks või haigusseisundi kergendamiseks inimesel või loomal, inimese või looma elutalitluse taastamiseks või muutmiseks farmakoloogilise, immunoloogilise või metaboolse toime kaudu. RavS § 4 lg 1 sätestab, et ravimpreparaat on turustamiseks pakendatud ning kaubanimega ravim.

Ravimid jagunevad inimestel kasutatavateks ravimiteks e. humaanravimiteks ning veterinaarravimiteks. Eesti ravimiturgu saab kõige üldisemalt jagada kolmeks erinevaks tasandiks – ravimite tootmiseks, ravimite hulgimüügiks ning apteegiteenuse osutamiseks.

OÜ Parimex Invest on ravimite hulgimüüja AS Magnum Medical tütarettevõtja, kelle valitseva mõju alla kuulub 58 ravimite apteegiteenust pakkuvat apteeki suuremates Eesti asulates – Tallinnas, Tartus, Narvas, Pärnus, Jõhvis, Sillamäel, Keilas, Elvas, Viljandis, Rakveres ja Kuressaares. Seega võib OÜ Parimex Invest põhitegevusalaks pidada tema valitseva mõju alla kuuluvate ettevõtjate tõttu apteegiteenuse üleriigilist osutamist.

Apteegiteenus on vastavalt RavS § 29 lg-le 1 ravimite jaemüük või muul viisil väljastamine koos sellega kaasneva nõustamisega ravimite sihipäraseks ja ratsionaalseks

kasutamiseks ning kasutaja teavitamisega ravimi õigest ja ohutust kasutamisest ja säilitamisest ning ravimite ekstemporaalne ja seeriaviisiline valmistamine ja jaendamine.

Ravimite hulгимүүgi tasand on RavS § 26 lg 1 kohaselt piiritletud ravimite hulгимүүgi ja nende tootmise õiguse, st. tegevusloa omajatega. Ravimite hulгимүүgi tasandil saab eristada turgu, kus tegutsevad ravimite tootmise tegevusloa omajad, sellest turust, kus tegutsevad ravimite hulгимүүgi tegevusloa omajad. Eesti Geneeriliste Ravimite Liit ühendab geneerilisi ravimeid tootvate ettevõtjate esindajaid ja/või tootvaid ettevõtjaid Eestis. Geneeriline ravim jõuab ravimiturule pärast originaalravimi tootjale antud patendi kehtivusaja lõppemist, kui ravimi tootmist ja müümist võivad lisaks ravimi väljatöötanud tootjale hakata teostama ka teised ravimitootjad.

Haldusakti adressaadid on suuremas osas välismaiste ravimitootjate kohalikud esindajad, kes ei oma Eestis ravimite käitlemise tegevusluba. Eranditeks on AS Nycomed Sefa, kes omab ravimite tootmise tegevusluba ja RRLE liikmetest GlaxoSmithKline Eesti OÜ, kes omab ravimite hulгимүүgi tegevusluba. Kõik haldusakti adressaadid on tegevad välismaiste ravimitootjate esindajatena Eestis, kaitstes tootjate huve Eesti ravimiturul ning sõlmides lepinguid teiste ravimiturul tegutsevate ettevõtjatega, sealhulgas hulгимүүjate, apteekide ja apteekide valdusettevõtjatega oma emettevõtja ravimite müügi korraldamiseks ja edendamiseks.

OÜ Parimex Invest pakub oma apteekides ravimitootjatele ja/või nende esindajatele lisaks apteegiteenuste osutamisele täiendava tasulise teenusena turundusteenuseid. Konkurentsiameti valduses olevatest OÜ Parimex Invest turundusteenuste lepingutest selgus, et nimetatud lepingu objektiks on ravimitootja käsimүүgiravimite ja retseptiravimite müügi edendamine OÜ Parimex Invest struktuuri kuuluvates apteekides, kasutades selleks erinevaid turundusvõimalusi.

[...].

Selliste turundusteenuste lepingute sõlmimine andis tootjatele võimaluse vastavalt kokkulepitule saavutada oma toodete osas parem ekspositsioon, mis koos teiste turundusmeetoditega [...] võisid parandada tootja ravimite läbimүүki OÜ Parimex Invest apteekides. Tootja oli vastavalt enne uue ravimiseaduse jõustumist sõlmitavate turundusteenuste lepingutele kohustatud OÜ-le Parimex Invest turundusteenuste eest maksma protsentuaalse tasu apteegiketi igakuisest ostukäibest tootja ravimite osas, millele lisandus käibemaks. Konkurentsiametile teadaolevalt varieerus vastava tasu suurus 5-7 protsendi vahel ostukäibest.

Kuigi eeltoodud kirjeldusele vastavad turundusteenused on otseselt seotud käsimүүgi-ravimite ja ka retseptiravimite jaemүүgiga apteekides, on esitatud materjalide põhjal tegemist osaliselt apteegiteenusest eraldiseisva teenuse osutamisega, kuna ravimitootjatel on võimalus ka ilma turundusteenuste lepingut sõlmimata OÜ Parimex Invest struktuuri kuuluvates apteekides oma ravimeid müüa.

Lisaks OÜ-le Parimex Invest osutasid 2004. aastal ja 2005. aasta alguses analoogseid turundusteenuseid OÜ Tamro Eesti ja Apteekide Koostöö AS. Viimatinimetatu koondab üleriigiliselt apteekide ühtse kaubamärgi Apotheka alla, viies Apotheka kaubamärki kasutavates apteekides läbi ühtseid koolitusprogramme ja rakendades apteekides uusi infotehnoloogilisi lahendusi. Apteekide Koostöö AS ühendab läbi Apotheka kaubamärgi ligemale 170 apteeki, sama kaubamärki kasutavad ka OÜ Parimex Invest omandisse kuuluvad 58 apteeki. Apteekide Koostöö AS pakub apteegiteenuseid ning turundusteenuseid Apotheka kaubamärki kandvates apteekides, mis ei kuulu OÜ Parimex Invest omandisse. Eelnimetatud ettevõtjad pakkusid turundusteenust üksnes tema valitseva mõju all olevates või vastava lepingu sõlminud apteekides, seega ei olnud Apteekide Koostöö AS turundusteenused asendatavad OÜ Parimex Invest poolt osutatavate turundusteenustega.

Turundusteenuse ostjateks olid Eestis oma tooteid turustavad ravimitootjad ja/või nende kohalikud esindajad. Arvestades, et OÜ Parimex Invest struktuuri kuuluvad apteegid pakuvad apteegiteenust kõigis suuremates Eesti asulates ning turundusteenuste osutamine hõlmab kõiki OÜ Parimex Invest apteekide, tegutseb OÜ Parimex Invest üleriigilisel apteekides turundusteenuste osutamise kaubaturul, mis on antud menetluses asjakohaseks kaubaturuks.

5.2 HINNANG MENETLUSOSALISTE TEGEVUSELE

Eestis reguleerivad ravimite müügi- ja turundustegevust mitmed erinevad õigusaktid sh. konkurentsiseadus. Turundusteenuste osutamise puhul on lisaks tavapärastele teenuste pakkumist ja ostmist reguleerivatele õigusaktidele (võlaõigusseadus, kaubandustegevuse seadus jms) oluline roll kogu ravimite valdkonda reguleerival eriseadusel – ravimiseadusel.

01.03.2005 jõustus 16.12.2004 Riigikogu poolt vastu võetud uus ravimiseadus (RTI, 06.01.2005, 2, 4), mida valmistati ette alates 2001. aastast. Ravimiseadus reguleerib ravimite käitlemist, väljakirjutamist, müügilubade väljaandmist, kliinilisi uuringuid ja reklaami ning ravimialast järelevalvet ja vastutust eesmärgiga tagada Eestis kasutusel olevate ravimite ohutus, kvaliteet ja efektiivsus ning edendada nende sihipärasest kasutamist. Erilist tähtsust on uues ravimiseaduses pööratud ravimite reklaami reguleerimisele ja ravimite mittemeditsiinilistest kriteeriumitest lähtuva eelispakkumise kaotamisele, täiendades ja karmistades antud valdkonda puudutavaid sätteid.

Üheks eeltoodu väljenduseks on ravimiseaduse § 86 lg 9, milles on sätestatud, et ravimi müügiloa hoidjal on keelatud anda ning ravimi jaemüügiks tegevusloa omajal või tegevusloa omajate ühendusel või nende töötajal on keelatud vastu võtta mis tahes rahalisi ja mitterahalisi hüvitisi kindla ravimi või kindla tootja ravimite eelispakkumise eest ravimite jaemüügil. Ravimite soovitamise apteegis peab lähtuma ainult meditsiinilistest kriteeriumidest.

OÜ Parimex Invest poolt 16.05.2005 Konkurentsiametile saadetud teavituses nr. 2-04.09/427 on esitatud väide, et 2005. aasta märtsis teatasid neli EGRAL-isse kuuluvat ravimitootjat AS Nycomed Sefa, Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Resvenytarsasag Eesti filiaal, AS PMS Tallinn ning Berlin-Chemie Menarini Baltic Eesti filiaal ja kaks EGRAL-isse mittekuuluvat ravimitootjat GlaxoSmithKline Eesti OÜ ja Pfizer Luxembourg SARL lühikese ajaperioodi jooksul (7 päeva), et nimetatud ettevõtjad ei sõlmi turundusteenuste lepinguid OÜ-ga Parimex Invest. Selle üheaegse ja ootamatu käitumise põhjuseks on avaldaja väitel EGRAL-i liikmete koosolekul vastu võetud otsus ühiselt mitte sõlmida turundusteenuste lepinguid osauhinguga Parimex Invest, kehtestada ühised allahindluste määrad OÜ Parimex Invest struktuuri kuuluvatele apteekidele ja kutsuda üles teisi ravimitootjaid ühisaktsiooniga ühinema.

Menetluse käigus kogutud teabest selgus, et 2004. aasta lõpus ja 2005. aasta alguses esitas OÜ Parimex Invest mitmete ravimitootjate kohalikele esindajatele, sealhulgas ka Eesti Geneeriliste Ravimite Liitu kuuluvatele ravimitootjatele, ettepaneku sõlmida OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste leping. Nimetatud ettepanekud esitati ravimitootjate esindajatele erinevatel aegadel ja viisidel, näiteks PAS Grindeks Eesti filiaalile 2005. aasta jaanuaris ning Zentiva International a.s Eesti filiaalile [...] ja AS-le PMS Tallinn 2005. aasta veebruaris. Richter Gedeon Vegyeszeti Gyar Resvenytarsasag Eesti filiaalile OÜ Parimex Invest vastavasisulist kirjalikku ettepanekut ei teinud, kuigi nimetatud ettevõtjate vahel leidis aset selleteemaline infovahetus, mille põhjal siiski konstruktiivsete läbirääkimiste alustamiseni ei jõutud. Kuna KRKA Eesti filiaal iseseisvalt tootja nimel lepinguid ei sõlmi, ei esitanud OÜ Parimex Invest nimetatud ettevõtjale ka otsest ettepanekut turundusteenuste lepingu sõlmimiseks. Samuti ei alustanud OÜ Parimex Invest läbirääkimisi turundusteenuste lepingu sõlmimiseks OÜ-ga Centralpharma Communications, kuna nimetatud ettevõtja poolt esindatav ravimitootja Alpharma Inc. otsustas Eesti turult tagasi tõmbuda, millega seoses astus OÜ Centralpharma Communications välja ka Eesti Geneeriliste Ravimite Liidust. Läbirääkimisteni turundusteenuste lepingu sõlmimiseks jõuti Berlin-Chemie Menarini Baltic Eesti filiaaliga, kellega läbirääkimised turundusteenuste lepingu sõlmimiseks algasid 2005. aasta jaanuaris, kuid vastava lepingu sõlmimiseni ei jõutud.

OÜ Parimex Invest kavatses hakata turundusteenuseid esmakordselt oma nimel osutama perioodil, mis langes üldjoontes samasse ajalisse raamistikku uue ravimiseaduse väljatöötamise, vastuvõtmise ja rakendamisega. Vaadeldaval perioodil (2004. aasta lõpp kuni 2005. aasta märts) sõlmisid Konkurentsiametile teadaolevalt OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingud EGRAL-i liikmetest Mepha Baltic Eesti filiaal ja RRLE liikmetest GlaxoSmithKline Eesti OÜ.

Käesoleva menetluse käigus kogutud kirjaliku teabe ja võetud suuliste ütluste tulemusena on tuvastatud, et OÜ Parimex Invest ja ravimitootjate vahelised läbirääkimised turundusteenuste lepingu sõlmimiseks olid uue ravimiseaduse jõustumisele vahetult eelnenud perioodil jõudnud erinevatesse etappidesse, kaks ravimitootjat oli OÜ-ga Parimex Invest jõudnud kokkuleppele ning sõlminud turundusteenuste lepingu, suurem osa menetlusosalistest polnud veel ühel või teisel põhjusel jõudnud sisuliste läbirääkimiste alustamiseni või ei olnud neile vastavat ettepanekut tehtud.

Menetluse käigus kogutud teabe põhjal on tuvastatud, et 10. veebruaril 2005 aset leidnud Eesti Geneeriliste Ravimite Liidu üldkoosolekul leidis aset arutelu Parimex Invest OÜ ja Apteekide Koostöö AS poolt pakutavate turundusteenuste võimalikust vastuolust ravimiseaduse § 86 lg-ga 9. Üldkoosolekul vastu võetud otsuse tulemusena otsustasid EGRAL-i liikmed ravimiseaduse § 86 lg 9 tõlgendamise osas selguse saamiseks pöörduda Ravimiameti poole. Samuti otsustati üldkoosolekul pöörduda Konkurentsiameti poole, kuna liikmetel oli tekkinud kahtlusi, et turundusteenuste pakkumise puhul Apteekide Koostöö AS-i ja OÜ Parimex Invest poolt on tegemist ka konkurentsiseaduse rikkumisega.

23. veebruaril 2005 esitas EGRAL Ravimiametile kirja sooviga saada Ravimiameti seisukohta RavS § 86 lg 9 tõlgendamise osas apteegikettide poolt osutatavate turundusteenuste kohta. 22.03.2005 saadetud vastuses nr JUH-7/491 andis Ravimiamet temale teada olevate asjaolude põhjal mittesiduva seisukoha nimetatud õigusnormi tõlgendamise osas. Ravimiameti poolt EGRAL-i liikmetele edastatud hinnangu kohaselt ei jäta RavS § 86 lg 9 koosmõjus RavS § 45 p-ga 8 kahtlusi seadusandja eesmärgi osas keelata apteeke ühendavate või apteekides turundusteenust osutavate ettevõtete poolt pakutavate tasuliste turundusteenuste vormis kindla ravimi või kindla tootja ravimite eelispakkumine apteekides, olenemata sellele antavast nimetusest või tasu vahendamise viisist. Siinkohal on oluline märkida, et eeltooduga sama seisukohta on Ravimiamet väljendanud ka oma hilisemates kirjades JUH-7/924-2 (12.05.2005) ja JUH-7/924-4 (11.07.2005) AS-i Magnum Medical teenindavale Advokaadibüroo Ots & Co vandeadvokaadile Maivi Ots'ale.

Seoses uue ravimiseaduse vastuvõtmisega tekkinud küsimustega korraldati ravimitootjatele, ravimite müügiloo omajatele ja kliiniliste uuringute läbiviijatele Sotsiaalministeeriumi ja Ravimiameti initsiatiivil 21.02.2005 teabepäev ning koostöös RRLE ja EGRAL-iga 28.03.2005 seminar ravimireklaami teemadel. Viimatinimetatud ühisüritusel puudutati ka turundusteenuste osutamise seonduvaid küsimusi. Näitena võib välja tuua Ravimiameti peadirektori Alar Irs'i ettekande, kus toodi ühe Ravimiameti prioriteedina välja apteekide ravimivaliku ja apteekrite soovitude mõjutamise lõpetamist¹. Lisaks tõi advokaadibüroo Raidla & Partnerid vandeadvokaat Ants Nõmper oma ettekandes välja, et RavS § 86 lg 9 tõlgendamisel tuleb arvesse võtta ka karistusseadustiku paragrahve 293-298, mis käsitlevad pistise ja altkäemaksu andmist ja võtmist².

Oluline roll ravimite turustamise ja reklaami alaste õigusnormide tõlgendamisel on selle täitmise üle järelevalvet ja kohtuvälist menetlust teostaval Ravimiametil, kelle hinnangutele, tõlgendustele ja seisukohtadele saavad ettevõtjad oma majandustegevuses toetuda. Enne vastava valdkonna kohtupraktika väljakujunemist on Ravimiameti

¹ Irs, A. Ettekanne ravimireklaami seminaril Tallinnas 28.03.2005. Ravimireklaami regulatsioon – Ravimiameti tõlgendus. Ravimiameti kodulehekülg:

http://www.sam.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=5007/Alar_Irs.pdf

² Nõmper, A. Ettekanne ravimireklaami seminaril Tallinnas 28.03.2005. Reklaam ja uus ravimiseadus – üks võimalik tõlgendus. http://www.sam.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=5009/Ants_Nomper.pdf

tegevusel läbi seisukohtade väljendamise RavS § 86 lg 9 tõlgendamise osas oluline tähendus.

Võttes arvesse eeltoodut said EGRAL-i liikmed käesoleva aasta märtsis Ravimiameti poolt saadetud kirjast JUH-7/491 ning 28.03.2005 ravimireklaami seminaril tehtud ettekannetest ja infovahetusest kinnitust oma esialgsele arvamusel, et apteegikettide ja/või nende valdusettevõtjate poolt pakutavad tasulised turundusteenused, mille puhul lähtutakse ravimite soovitamisel tarbijaile mittemeditsiinilistest kriteeriumitest, ei ole Ravimiameti hinnangul alates uue ravimiseaduse jõustumisest 1. märtsil 2005 enam seaduslikud.

Konkurentsiametile teadaolevalt lõpetasid eeltoodud Ravimiameti hinnangule ja seisukohtadele tuginedes OÜ-le Parimex Invest turundusteenuste eest tasumise alates 1. märtsist 2005 Mepha Baltic Eesti filiaal ja GlaxoSmithKline Eesti OÜ. Mepha Baltic Eesti filiaal teavitas turundusteenuste lepingu lõpetamisest OÜ-d Parimex Invest vastavasisulise e-kirjaga, GlaxoSmithKline Eesti OÜ teavitas 31. märtsil OÜ-d Parimex Invest kirjalikult, et ei saa vääramatu jõu tõttu tasuta alates 1. märtsist 2005 OÜ-le Parimex Invest turundusteenuste osutamise eest ning ütleb lepingu korraliselt üles alates 1. juunist 2005. Samaselt toimus ka AS Nycomed Sefa, kes teavitas 1. aprillil 2005 kõigile temale turundusteenuseid osutanud ettevõtjatele vastavate lepingute lõpetamisest alates 1. märtsist 2005 seoses nende vastuoluga ravimiseadusele.

Menetluse käigus kogutud kirjalikust teabest ja võetud seletustest ei ilmnenu, et EGRAL-i liikmete üldkoosolekul 10. veebruaril 2005 oleks otsustatud ühiselt mitte sõlmida turundusteenuste lepinguid osatühinguga Parimex Invest, vaid koosolekul võeti vastu otsus pöörduda Ravimiameti ja Konkurentsiameti poole turundusteenuste pakkumise õiguspärasuse kohta hinnangu saamiseks. Selle otsuse tõenduseks oli 23. veebruaril 2005 EGRAL-i kommunikatsioonijuhi Risto Kukk'e poolt saadetud kiri Ravimiametile ning 17. veebruaril 2005 Konkurentsiametis aset leidnud kohtumine EGRAL-i esindajatega.

Samuti ei leidnud kinnitust avaldaja väide, et EGRAL-i liikmed oleksid nimetatud üldkoosolekul otsustanud kehtestada ning kehtestanud ühtsed allahindluste määrad OÜ Parimex Invest ning ravimite hulgimüüjate suhtes. Ühtsete allahindluste puudumist kinnitavad ka OÜ Parimex Invest juhatuse liikme Kadri Tammepuu poolt 27.09.2005 antud seletused. Samuti ei kinnita eeltoodud väidet Konkurentsiameti poolt kogutud kirjalikus vormis teave ning võetud suulised seletused. Tulenevalt eeltoodust ei tuvastatud menetluse käigus asjaolusid, mis tõestaks, et EGRAL-isse kuuluvad ravimitootjad ning GlaxoSmithKline Eesti OÜ ja Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaal rikkusid turundusteenuste lepingute lõpetamise või sõlmimisest keeldumise tõttu KonkS § 4 lg 1 punktis 1 sätestatud keeldu.

Arvestades, et 2005. aasta alguses leidis aset eeltöö RRLE ja EGRAL-i ühise turundustavade koodeksi loomiseks, olid kontaktid kahe ravimitootjaid ühendava mittetulundusühingu vahel tavalisest tihedamad. Lisaks tavapärasele ettevõtjatevahelisele infovahetusele leidis 2005. aasta alguses aset välismaiste ravimitootjate kohapealsete

esindajate mõningane omavaheline teabevahetus erinevate apteegikettide ja nende valdusettevõtjate poolt pakutavate turundusteenuste seaduslikkuse kohta. Selle väljenduseks on menetluse käigus tuvastatud fakt, et EGRAL edastas RRLE-le Raviameti kirja JUH-7/491. EGRAL-isse mittekuuluvad ravimitootjad said Raviameti seisukohast turundusteenuste seaduslikkuse küsimuses lisateavet 28.03.2005 aset leidnud ravimireklaami seminaril, kus osalesid lisaks EGRAL-i ja RRLE liikmeteks olevatele ravimitootjatele ka nimetatud liitudesse mittekuuluvad ravimiettevõtja

Süsteematilist ja järjekindlat tegevust EGRAL-i ja ravimitootjatest ettevõtjate töötajate poolt eesmärgiga kutsuda üles EGRAL-isse mittekuuluvaid ravimitootjaid mitte sõlmima OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepinguid käesoleva menetluse käigus ei tuvastatud. Telefonivestluses Konkurentsiametiga teatas [...], et EGRAL-i kommunikatsioonijuht Risto Kukk ei ole esitanud talle nende omavahelises telefonivestluses otseseid ähvardusi kaevata [...] tegevuse peale Raviametisse juhul, kui eelnimetatud ettevõtja sõlmib OÜ-ga Parimex Invest turundusteenuste lepingu. Vastavalt Risto Kukk'e väidetele kontakteerusid ravimitootjad ise EGRAL-i ja temaga, kui EGRAL-i kommunikatsioonijuhiga, sooviga saada teavet turundusteenuste võimaliku vastuolu kohta ravimiseadusega.

AS Nycomed Sefa Eesti müügi- ja turundusjuht Julia Silchenko kontakteerus Pharma Nord SIA Eesti filiaali juhataja Katrin Pruus'iga telefoni teel ajavahemikul 20.-30.aprill 2005 eesmärgiga selgitada välja, kas nimetatud ettevõtja on sõlminud uutel tingimustel osutatavate turundusteenuste lepingu OÜ-ga Parimex Invest. Eeltoodud teave oli AS Nycomed Sefa jaoks oluline seetõttu, et võimaldas hinnata hetke konkurentsituatsiooni, kuna SIA Pharma Nord Eesti filiaal on ühe teatud tootegrupi osas AS Nycomed Sefa konkurent.

Konkurentsiameti hinnangul võib olla fakt, kas üks või teine ettevõtja on sõlminud turundusteenuste lepingu oluliseks teabeks ettevõtja enda konkurentsituatsiooni hindamisel, kuid ei anna otseselt võimalust ettevõtjatel konkurentsiriskita vastu võtta tema majandustegevust puudutavaid otsuseid ning võimalust seeläbi mõjutada arvestataval määral konkurentsi. Arvestades asjaolu, et paljud ettevõtjad ei pea turundusteenuste lepingu omamist ärisaladuseks ning seda, et suur osa ettevõtjaid on teadlikud sellest, kas tema konkurendid on vastava lepingu sõlminud või mitte, ei saa antud ühekordset teabevahetust pidada KonkS § 4 lg 1 p-s 4 märgitud konkurentsi kahjustava teabe vahetamiseks ning turundusteenuste lepingu sõlmimist või mitesõlmimist puudutavat teavet konkurentsitundlikuks teabeks.

Isegi kui eeldada, et turundusteenuste lepingu omamisest või selle puudumisest konkurendi teavitamist saaks lugeda KonkS § 4 lg 1 p-s 4 sätestatud konkurentsi kahjustava teabe vahetamiseks, on KonkS § 5 lg-s 1 ja lg-s 2 sätestatud, et KonkS § 4 lg 1 p-s 4 sätestatud keeldu ei kohaldata vähese tähtsusega kokkuleppele, tegevusele või otsusele. Vastavalt KonkS § 5 lg 2 p-le 2 on kokkulepe, tegevus või otsus vähese tähtsusega, kui kokkulepet sõlmivate, kooskõlastatult tegutsevate või otsust vastuvõtivate ettevõtjate käivete osatähtsus kaubaturul ei ole suurem kui 10% horisontaalse

kokkuleppe, tegevuse ja otsuse kõigil osalistel kokku. AS Nycomed Sefa turuosa oli Eesti ravimite müügiturul Ravimiameti hinnangul 2004. aastal [...] % ja 2005. aastal [...] %, Pharma Nord SIA Eesti filiaali turuosa oli vastavalt [...] % ja [...] %. Seega oleks antud juhul tegemist vähese tähtsusega tegevusega KonkS § 5 lg 2 p 2 tähenduses.

23.11.2005 aset leidnud ettevõtja asukohta ja tegevuskoha kontrollimise raames AS PMS Tallinn ruumides Salve 2c ei leitud EGRAL-i liikmete omavahelisest kirjavahetusest nende meililistis andmeid selle kohta, et EGRAL-i liikmed oleks omavahel vahetanud teavet kauplemistingimuste osas. Tuvastati, et EGRAL-i liikmed on oma liikmete meililistis vahetanud teavet, mis puudutasid apteegikettide ja nende valdusettevõtjate poolt pakutavate turundusteenuste osutamise õiguslike aspekte, mis ei ole konkurentsi kahjustav teave, mis võimaldaks või aitaks nendel ettevõtjatel konkurentsiriskita vastu võtta nende majandustegevust puudutavaid otsuseid konkurentsiseaduse § 4 lg 1 p 4 tähenduses.

Konkurentsiameti hinnangul on olukorras, kus Ravimiamet kui ravimiseaduse täitmise üle riikliku järelevalve teostaja, korduvalt väljendanud seisukohta, et ravimiseaduse § 86 lg 9 ei võimalda ravimitootjal osta OÜ Parimex Invest ja teiste sarnast teenust pakkuvate ettevõtjate poolt eelmise ravimiseaduse kehtivuse ajal osutatud turundusteenuseid vormis, kus ravimite soovitamine lähtub mittemeditsiinilistest kriteeriumitest, selline Ravimiameti seisukoht ravimitootjatele piisav, et keelduda nende teenuste tarbimiseks vajalike lepingute sõlmimisest või üles öelda kehtivad lepingud. Eriti arvestades asjaolu, et RavS § 107 lg-s 2 on ette nähtud RavS § 86 lg-s 9 sätestatud keelu rikkumise eest rahaträhv. Konkurentsiameti arvates lähtus menetlusosaliste tegevus soovist käituda õiguspäraselt ning antud menetluse käigus kogutud teabe põhjal ei tuvastatud EGRAL-i liikmete ja GlaxoSmithKline Eesti OÜ ning Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaali tegevuses KonkS § 4 lg 1 p-s 1 ja p-s 4 sätestatud keeldude rikkumist.

07.04.2006 saatis Konkurentsiamet vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg-le 1 pooltele käesoleva otsuse eelnõu EGRAL tegevuse suhtes alustatud konkurentsiolekorra analüüsi lõpetamise kohta arvamuse ja vastuväidete esitamiseks.

19.04.2006 - 05.05.2006 saadud vastustest selgus, et pooltel ei ole vastuväiteid otsuse eelnõu kohta.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes Konkurentsiseaduse § 63⁴ lg 1 punktist 1

Otsustan

lõpetada MTÜ Eesti Geneeriliste Ravimite Liit ja OÜ Centralpharma Communications, KRKA, d.d., Novo Mesto Eesti filiaali, AS-i Nycomed SEFA, AS-i PMS Tallinn, Richter Gedeon Vegyeszeti Gyár Reszvenytársaság Eesti filiaali, Mepha Baltic Eesti filiaali, PAS Grindeks Eesti filiaali, Zentiva International a.s. Eesti filiaali, Berlin-Chemie Menarini Eesti filiaali, Pfizer Luxembourg SARL Eesti filiaali ja GlaxoSmithKline Eesti OÜ tegevuse suhtes 16.05.2005. aasta avalduse põhjal alustatud konkurentsiolekorra analüüs,

seoses konkurentsiseaduse rikkumise tunnuste puudumisega eelnimetatud isikute tegevuses.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Aini Proos

Ärakiri on Konkurentsiameti peadirektori asetäitja haldusmenetluse lõpetamise 8.mai 2006 otsuse nr 20-L originaaliga samane. Otsuse tekstist välja jäetud ärisaladuseks olev teave on tähistatud märkega [...].

08.05.2006

Reet Kääri